

«Κύκλοι/Ιστορίες», από την ομάδα Κανηγκούντα του Γιάννη Λεοντάρη

Αυθεντικό απόσταγμα Πομερά χωρίς αληθινή μέθεξη

ης συναλλαγής. Να που ο γρήγορα οι παλιοί ξαντες αδυνατούν να λήσουν -φταίει ασφα- η κρίση!- και να που τηριωδώς ο πρώην ευ- θητος, αγαθούλης και λπισμένος πρωτάρης βγαίνει. Καθόλου δεν θε να πουλάει· απλώς κάλυψε ό,τι πουλά- τη νέα εποχή. Γι' αυτό η εποχή μας οι ρόλοι αλ- ρουν: τώρα αυτός είναι άνατζερ που διδάσκει λπισμένους μεσήλικους· ός μοιράζει αυτοπεποί- η και στίλ. Η ιστορία εμπορίου κινείται σε λους.

είναι φανερό ποιους έχει φόβητρο και αντίπαλο ομερά: τον νατουρα- ιό, την ηθογραφία και περίφημο γίγαντα του ωνικού, αμερικανικού ματος. Είναι αλήθεια· οι Αμερικανοί έχουν υμίοσει αυτόν τον τόπο ς, στο φως και τη σκιά. Ωστόσο, μένει χώρος στον δικό του σπόρο ισης για μια παραβολή, κινείται από το μικρό μέγα.

ια κάποιους, βέβαια, υτό ακόμα είναι λίγο. αληθινά θέλει καλή εκ ς μας διάθεση για να καλέσει το απόσταγμα Πομερά αληθινή μέθε- λεν πειράζει. Κι αν μας

είναι κάπως δύσκολο να συνδέσουμε θεωρητικά τον Μάη του '68 με την αλλαγή του εμπορίου, υπάρχει στη σκηνή η αίσθηση μιας θαυ- μάσιας ατμόσφαιρας, κλει- στοφοβικής, στην οποία τα αισθήματα επιβάλλονται διά της σιωπής: άγχος, από- γνωση, απορία, πανικός. Η αληθινή ιστορία, το ρεύμα του χρόνου, περνάει έξω από εμάς, στους δρόμους.

Η ελληνική πρόταση του Λεοντάρη

Το προκείμενο βέβαια για εμάς έρχεται με το δεύ- τερο μέρος του διπτυχου, την ελληνική πρόταση του Γιάννη Λεοντάρη και της ομάδας Κανηγκούντα στους «Κύκλους/Ιστορίες». Εδώ τα πράγματα είναι αντί- στροφα: Ένας τόσο δα τίτ- λος δίνει πάτημα σε μια τρί- ωρη παράσταση, κυκλικών ιστορικών αναφορών, τριάν- τα σκηνών, πολυπρόσωπη και αφηγηματικά χαώδη. Μ' αυτήν εγκαινιάσε ο Πομερά τη σχέση του με το θέατρο του Μπρουκ στο Παρίσι και μετατράπηκε σε υπόσχεση μιας καινούργιας εποχής για το γαλλικό θέατρο.

Η επιτυχία του εγχειρή- ματος ήταν μεγάλη. Ωστό- σο, στην ελληνική εκδοχή του το έργο του είναι προ- βληματικό. Ο λόγος είναι εξαιρετικά απλός: σε αντί-

θεση με το τι θα περιμένα- με από τον Λεοντάρη (είχε σκηνοθετήσει θαυμάσια τους «Εμπόρους» στη Θεσ- σαλονίκη), το έργο έχει πολ- λά λόγια -θαυμάσια, αλλά υπερβολικά πολλά, ακόμα και για γαλλικό έργο. Απ' ό,τι άκουσα, στο Παρίσι συνέβαινε μια πανδαισία, με την οποία ο σκηνοθέτης ζητούσε να εισάγει σε κάθε σκηνή ένα θεατρικαίσιτικο εφέ, να κάνει τα πράγματα τέλος πάντων λίγο πιο δια- σκεδαστικά για τον θεατή. Εδώ, στη Μικρή Σκηνή, το μόνο αληθινά ενδιαφέρον είναι η ιδιαίτερη εφαρμογή του ρωσικού φορμαλισμού στην υποκριτική. Με μια πρόταση που παραπέμπει στον Μέγερχολντ, ο Λε-

Η σεζόν στη Στέγη ολοκληρώνεται με ένα διπτυχο αφιέρωμα στον Ζοέλ Πομερά. Από κάθε άποψη καλοδεχούμενο. Πρόκειται για έναν από τους πιο -ή μήπως ο πιο;- ενδιαφέροντες Γάλλους θεατράνθρωπους, στην καλύτερη στιγμή του και στη μοναδική ολική του παρουσίαση σε ελληνικό έδαφος

«Μεγάλη και θαυμαστή ιστορία του εμπορίου», η γαλλική παράσταση του αφιέρωματος

οντάρης ζητάει από τους ηθοποιούς να εκδηλώνουν την κατάσταση του προσώ- που τους έκδηλα και σωμα- τικά, αντι-ψυχολογικά.

Αυτό ίσως είναι το ενδι- αφέρον στοιχείο μιας πα- ράστασης που μοιάζει να κινείται απελπιστικά άνευ- ρα. Για κακή της τύχη, μάλι- στα, επιλέγει να σημειώσει στο πίσω μέρος της σκηνής τη σειρά των σκηνών: δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος για να κάνεις τους θεατές να μετρούν ανάποδα κάθε σκηνή, σαν κομπόλι.

Δεν έχω καμιά αμφιβο- λία για την καλλιτεχνική παρουσία του Λεοντάρη. Πιστεύω όμως -το ίδιο το σημείωμα στο πρόγραμμα μου το επιβεβαιώνει- ότι έχει στραφεί σε ένα πολι- τικό θέατρο ή μάλλον σε ένα θέατρο με πολιτικούς στόχους. Επόμενο είναι να μεταφέρει σε κάθε έργο τη δική του οπτική.

Πιστεύει -όπως και αρ- κετοί Γάλλοι κριτικοί- ότι το έργο του Πομερά μπορεί να συμπεριλάβει μια κριτική του ευρωπαϊκού ανθρωπι- σμού, της πολιτικής κρίσης του τόπου μας ή του τέλους του καπιταλισμού. Υπερβο- λικό. Πρόκειται για στιγμές μιας αμοντάριστης και αθη- σαύριστης ιστορίας, που αποδεικνύουν ίσως -όχι χωρίς κόπο και φαντασία από μέρους μας- πως ο άν- θρωπος παραμένει ο ίδιος τόπος βασάνου και θρήνου στους αιώνες.

Πριν από χρόνια, με τους «Εφήμερους» η Μνούσκιν κάτι ανάλογο πραγματευ- όταν στο Φεστιβάλ. Ούτε εκεί όμως είχαμε δει τόσο μεγαλεπήβολους στόχους. Εχω την εντύπωση πως δεν μπορούν διαρκώς να κρυβόμαστε πίσω από την αποδόμηση της Ιστορίας - κάποια στιγμή πρέπει να αναλάβουμε και τις ευθύνες της επαναστάσεώς της.

Θα ήθελα ωστόσο να σταθώ στην καλά δουλεμέ- νη ομάδα και στις ερμηνεί- ες. Είτε φορμαλιστικά είτε όχι, οι ηθοποιοί δείχνουν θαυμάσια ωριμότητα και τεχνική. Τους παραθέτω τιμητικά: Ανθή Ευστρα- τιάδου, Μαρία Μαγκανά- ρη, Ευθύμης Θέου, Γιάν- νης Αναστασάκης, Θέμης Πάνου, Παναγιώτης Πα- παϊωάννου, Ρεβέκκα Τσι- λιγκαρίδου και Γιώργος Φριντζήλας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ELIZABETH CARECCIO